TJEDNIK HRVATA U MAĐARSKOJ

HRVATSKI glasnik

Godina XXX, broj 25 | 25. lipnja 2020. | cijena 200 Ft

FOTO: BRANKA PAVIĆ BLAŽETIN

7. stranica

Opraštanje „Krležinih“ maturanata

Oproštajna svečanost u Santovu

6. stranica

Trianon 100

8. – 9. stranica

Opraštanje maturanata

10. stranica

O samoći i stvaranju

Već niz godina jedina mi je pouzdana prijateljica Gospođa Samoća. Čini mi se kako u dvoje hrabrije svladavamo smrtne nagibe zavoja životnih putova. Ponekad se pitam: je li ona izabrala mene ili ja nju? Govore mi kako sam već u ranoj mladosti bio vuk samotnjak. Ne znam, jedino je sigurno da sam istog trena kad mi se pružila prilika kupio stan u Aquincumu. Od ruševina tog rimskog naselja s vremenom sam pažljivo izgradio svoju kulu od slonovače i posvetio se stvaranju. Rijetko kad napuštam svoju utvrdu, koja poput ratnog štita rimskih legionara unosi u moje dane mir, tišinu i utjehu. Povremene promocije mojih pjesničkih zbirki ili romana s dugim i monotonim govorima, pljesak koji spasonosno prekida taj cirkus, pa onda neugodno tapkanje po ramenima, hinjeni osmijesi i još smješnije nagrade i odličja. Tintom po stranicama zgužvane bilježnice vječito ispisujem sebe. Čini mi se kako mi se slova boje indiga nesnosno urezuju u mozak.

Zimi ili u kasno ljeto uživam u dugim predvečernjim šetnjama obalom Dunava. Udubljen u misli hodam poznatom stazom, zastajem i divim se igri svjetla po valovima rijeke. Ponekad navraćam u restoran „Bíbic“, sjedam za stol na terasi, ispijam loše vino i kroz dim cigarete promatram teglenice kako se vuku po rijeci. Iz džepa vadim bilježnicu i zapisujem, dok iz daljine dopiru ljudski glasovi i lavež pasa. U mislima se vraćam na Lastovo, gdje sam cijeli rujan živio u jednoj napuštenoj i oronuloj vili na obali mora, provodeći vrijeme plivanjem, čitanjem i intenzivnim pisanjem. Duhan sam nabavio u dolasku na splitskoj tržnici, jedino sam računalo, nešto odjeće, gajbu whiskyja i hrpu upaljača ponio iz budimpeštanskog stana. Svaki sam se dan budio u zoru i u jutarnjem svjetlu pisao do besvijesti. Nisu mi smetali ni hladnoća ni protjecanje vremena, grijao me je žar pisanja. Umirao sam i rađao se iznova svaki dan. Gušila su me razočarenja i propale ljubavi. Sjedim na obali mora, divim se zalasku sunca i uživam u gorkom okusu whiskyja. Sunčeve zrake plešu po ledu u čaši, pomalo iščezavam u poljupcu neba i mora.

Kristina

Glasnikov tjedan

Europa polako popušta. Otvaraju se granice unutar schengenskog prostora, koje su skoro četiri mjeseca bile zatvorene za nas „obične smrtnike“. Za sve je bila kriva korona-kriza, a sad se nadamo da ćemo uz mjere socijalne distance i nošenjem maski u restoranima (i na plažama) moći ljetovati bez koronavirusa. Jer turizam je gospodarska grana o kojoj puno toga ovisi u brojnim članicama Europske unije, pa tako i u Hrvatskoj, Mađarskoj, Austriji, Italiji, Španjolskoj... Uza sve to dosta je zaraženih u obližnjoj Bosni i Hercegovini.

Od druge polovice lipnja vlade su počele postupno dopuštati slobodna ili djelomice ograničena putovanja. Ublažene su granične kontrole uvedene zbog pandemije, ali je u nekim zemljama ostao niz ograničenja, a uvedene su i nove metode provjere prilikom prelaska državne granice.

Schengenska zona obuhvaća 22 države Europske unije uz Island, Lihtenštajn, Norvešku i Švicarsku. Unutar „Schengena” nema graničnih kontrola, što je uglavnom suspendirano zbog koronavirusa, uz uvođenja graničnih kontrola, osim robnog prometa i neophodnog protoka radne snage u pograničnim područjima. Očekuje se da će članice Europske unije početkom srpnja otvoriti granice i prema trećim zemljama. Koji su razlozi takvih predviđanja?

Naglašava se kako bi taj potez mogao spasiti dio turističke sezone i pomoći europskom sektoru putničkog prijevoza i turizma, koji s rekreacijom i kulturom čini gotovo 10 posto europskog BDP-a. U mediteranskim državama taj je postotak veći, pa su te zemlje među najpogođenijima koronakrizom. Njemačko ministarstvo vanjskih poslova 15. lipnja ukinulo je generalno upozorenje za putovanje u 27 europskih država.

Nakon smirivanja epidemije u obje zemlje Mađarska je 12. lipnja ukinula ograničenja prelaska granice i obveznu karantenu te testiranje pri ulasku iz Republike Hrvatske. Mi, Hrvati u Mađarskoj, otvaranje granice dočekali smo s istom radošću, kao i brojni drugi mađarski državljani. Mađarska je prethodno otvorila granicu s Austrijom, Slovačkom, Srbijom, Slovenijom i Češkom, što nije izazvalo skokovit porast broja oboljelih od koronavirusa.

„Novi alat za pomoć turizmu je mrežna platforma „Re-open EU“, na kojoj se mogu naći informacije na 24 službena jezika EU.“

Nakon što je u prvom tjednu lipnja otvorila većinu granica prema susjednim državama, Austrija je 15. lipnja ukinula obveznu karantenu i testiranje za državljane članica EU i nordijske zemlje koje nisu u tom savezu.

Prije pandemije koronavirusa unutarnje europske granice svakodnevno je prosječno prelazilo oko 3,5 milijuna ljudi, stoji u prošlogodišnjem izvještaju Europskog parlamenta. Njih oko 1,7 milijuna činilo je to zbog rada, a mnogi od njih danas rade od kuće.

Europska komisija je 15. lipnja predstavila novi alat za pomoć turizmu – novu mrežnu platformu „Re-open EU“, na kojoj se u stvarnom vremenu na 24 službena jezika EU mogu naći informacije o granicama, dostupnim prijevoznim sredstvima i turističkim uslugama te javnozdravstvenim i sigurnosnim mjerama u državama članicama.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Odluke predsjednika Skupštine HDS-a Ivana Gugana

Prema Uredbi Vlade br. 40/2020. (III.11.) za vrijeme izvanrednog stanja na snazi su posebni propisi koji među ostalim uređuju rad narodnosnih samouprava. Posebni propisi temelje se na dva zakona iz 2011. godine, stavku 4. članka 46. Zakona o izmjenama Zakona o zaštiti i spašavanju i drugih povezanih zakona br. CXXVIII i stavku 1. članka 153. Zakona o narodnostima br. CLXXIX, prema kojima ovlasti i pravo odlučivanja Skupštine Hrvatske državne samouprave za vrijeme izvanrednog stanja prelaze na predsjednika HDS-a.

Predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan o provedbi Uredbe Vlade od 29. svibnja 2020. godine zastupnike Skupštine izvijestio je elektroničkim putem. Zastupnici Skupštine svoje primjedbe i prijedloge za dopunu predloženog dnevnog reda mogli su dostaviti elektroničkom poštom najkasnije do 25. svibnja 2020. godine, a prethodno su im dostavljeni i pripadajući pismeni materijali. Predložen je sljedeći dnevni red: 1. Izmjena plana rada HDS-a za 2020. godinu; 2. Rasprava o prihvaćanju potpora dobivenih od Ureda predsjednika Vlade; 3. Izmjene i dopune Plana javne nabave Hrvatske državne samouprave za 2020. godinu; 4. Rasprava o javnoj nabavi za proširenje zgrade Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu; 5. Odluka o pristiglim ponudama za javnu nabavu za proširenje zgrade Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslave Krleže; 6. Usvajanje odluke o zatvaranju (zbog generalnog čišćenja) ustanova predškolskog odgoja u održavanju Hrvatske državne samouprave; 7. Usvajanje odluke o raspisivanju natječaja za popunu radnog mjesta ravnatelja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj; 8. Donošenje odluke o imenovanju ravnatelja Hrvatskog vrtića i osnovne škole Mate Meršić Miloradić 9. Razno. Na donošenje odluka u izvanrednom stanju predsjednika Gugana obvezala je i odluka od 14. ožujka o raspisivanju javnog natječaja za popunu radnog mjesta ravnatelja Hrvatskog vrtića i osnovne škole Mate Meršić Miloradić, uz razna druga pitanja, koja su iskrsnula u međuvremenu. Predsjednik Skupštine HDS-a Ivan Gugan sukladno stavku 1. i 2. članka 153. Zakona o narodnostima br. CLXXIX. iz 2011. godine i stavku 4. članka 46. Zakona o izmjenama Zakona o zaštiti i spašavanju i drugih povezanih zakona br. CXXVIII. iz 2011. godine za ravnateljicu sambotelskog Hrvatskog vrtića i osnovne škole Mate Meršić Miloradić s mandatom od 2. srpnja 2020. do 1. srpnja 2025. imenovao je jedinu kandidatkinju koja je predala natječaj za radno mjesto ravnatelja, Editu Horvat Pauković. Donio je i odluku o primanjima ravnateljice koju u skladu sa zakonima čine: osnovna plaća, dodatak za ravnatelja, dodatak za poznavanje hrvatskog jezika i narodnosni dodatak. Predsjednik je u skladu s propisima, zbog situacije koja je nastala uslijed pandemije koronavirusa naložio revidiranje Plana rada HDS-a za 2020. godinu, a potvrđeno je i prihvaćanje potpore Ureda predsjednika Vlade za održavanje zgrade Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta i izdavanje knjige „Kratka povijest Hrvata u Mađarskoj“, te je naložena izrada dokumentacije za I. investicijsku fazu u santovačkom Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu. Predsjednik Ivan Gugan za MCC izjavio je da je za održavanje zgrade u Vlašićima dodijeljen iznos od 6 milijuna i sto tisuća forinti, a za knjigu „Kratka povijest Hrvata u Mađarskoj“ milijun i devetsto tisuća forinti. U skladu sa stavkom 1. članka 2. Uredbe Vlade br. 215/2020. (V.20.) o ponovnom otvaranju jaslica i vrtića te održavanju ljetnih kampova odluka Skupštine br. 50/2020. (1.25.) više nije na snazi, pa se u odgojno-obrazovnim ustanovama Hrvatske državne samouprave radove mogu izvoditi pored nesmetanog obavljanja odgojno-obrazovnih aktivnosti. Budući da se natječaj za popunu radnog mjesta ravnatelja Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj (o kojem je odlučeno 30. travnja 2020.) treba uskladiti s aktualnim izmjenama Zakona o pravima narodnosti, njegova se objava odgađa. Predsjednik Ivan Gugan za MCC izjavio je kako se nada što skorijem sazivanju Skupštine, čim to propisi omoguće.

Kristina Goher

Uspješno završena državna matura

Na prijedlog Nacionalnog stožera civilne zaštite Vlada Mađarske u srijedu, 16. travnja 2020. usvojila je Uredbu br. 119/2020. (IV.16.) o polaganju i provedbi ispita državne mature u uvjetima izvanrednog stanja u svibnju i lipnju 2020. godine. Državna matura započela je 4. svibnja u 9 sati pismenim ispitom srednjeg i višeg stupnja iz mađarskog jezika i književnosti, a završena je 21. svibnja u 14 sati pismenim ispitom srednjeg i višeg stupnja iz talijanskog jezika. Državna matura, uključujući i službene administrativne poslove završena je 17. lipnja. Na ispite državne mature u svibnju i lipnju školske godine 2019./20. prijavilo se ukupno 113 tisuća srednjoškolca, od čega 73 tisuće na redovne, a 30 tisuća na prijevremene ispite. Međutim, ove školske godine prijevremeno polaganje državne mature nije bilo moguće, što se podjednako odnosilo na usmeni dio i mogućnost ponavljanja pojedinih maturskih ispita.

Matura u HOŠIG-u

U budimpeštanskom Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i đačkom domu na državnu maturu prijavilo se 17 kandidata, od toga 14 na redovne ispite. Pismeni ispit državne mature iz mađarskog jezika i književnosti na višem stupnju polagao je jedan maturant, a na srednjem stupnju njih 13; viši ispit iz povijesti na mađarskom jeziku polagao je jedan učenik, a srednji na hrvatskom jeziku 14 učenika; matematiku na višem stupnju i mađarskom jeziku polagao je jedan maturant, ispit srednjeg stupnja devet maturanata, dok je ispit na srednjem stupnju i hrvatskom jeziku polagalo pet učenika; biologiju na srednjem stupnju i mađarskom jeziku polagao je jedan maturant; narodopis na srednjem stupnju i hrvatskom jeziku polagala su tri maturanta; zemljopis na srednjem stupnju i hrvatskom jeziku polagala su dva maturanta; tjelesni odgoj na srednjem stupnju i hrvatskom jeziku osam učenika; kemiju na višem stupnju i mađarskom jeziku jedan maturant, dok je informatiku na srednjem stupnju i hrvatskom jeziku polagao jedan maturant. Maturu iz hrvatskog jezika i književnosti na višem stupnju polagao je jedan maturant, na srednjem stupnju 13 maturanta, dok je ispit iz hrvatskog kao stranog jezika na višem stupnju polagao jedan učenik. Do kraja srednjoškolskog obrazovanja jezični ispit srednjeg stupnja iz engleskog jezika stekao je jedan maturant, ispit višeg stupnja steklo je pet maturanata, dok je viši ispit iz njemačkog jezika položio jedan maturant. Maturanti su pismene maturske radnje mogli pogledati 28. svibnja. Završna svečanost održana je 12. lipnja u školskoj auli, kada je predsjednica maturske komisije, nastavnica hrvatskog jezika i književnosti u pečuškom Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu „Miroslav Krleža“ Janja Živković Mandić predala pohvalnice i podijelila svjedodžbe maturantima. Pohvalu iz hrvatskog jezika i književnosti dobila je Danica Romac, pohvalu iz hrvatskog jezika i književnosti, mađarskog jezika i književnosti te matematike dobila je Tena Šindik, dok je opću pohvalu za najbolji rezultat, zahvaljujući peticama iz svih maturskih predmeta dobila Enikő Kónya. U obraćanju maturantima predsjednica Živković-Mandić rekla je da joj je jako žao što se ovogodišnja državna matura razlikuje od prijašnjih te nije imala prilike bolje upoznati maturante i slušati njihova usmena izlaganja. Ipak, neki su iskoristili mogućnost i lanjske godine položili prijevremenu državnu maturu iz pojedinih predmeta, pa je stekla vrlo pozitivan dojam o maturantima. Uputivši čestitke naglasila je kako je na ovogodišnjoj državnoj maturi bilo puno lijepih rezultata, a na kraju je svima zaželjela puno sreće u životu.

Danica Romac, Enikő Kónya i Tena Šindik

Maturanti s nastavnicima i predsjednicom mature

u „Krleži“ i HOŠIG-u

Matura u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krleže ostat će u sjećanju kao dodađaj koji se bitno razlikovao od matura ranijih naraštaja. Kao i svi njihovi vršnjaci i maturanti „Krleže” polagali su tek pismene maturske ispite, a usmene ispite iznimno su polagali oni učenici, koji nisu udovoljavali zahtjevima pismene mature.

Matura u „Krleži“

Ove godine prijevremeno polaganje mature nije bilo moguće, a redovnoj maturi pristupilo je 26 učenika 12. razreda i jedan učenik koji je ponavljao ispit iz dva predmeta, kako bi popravio rezultate. Četiri učenika polagala su viši maturski ispit iz engleskog jezika, dvadeset šest viši ispit iz hrvatskog jezika i književnosti, od kojih je četrnaest na temelju postignutih rezultata steklo viši kompleksni jezični ispit C1, a dvanaest srednji kompleksni jezični ispit B2. Viši ispit iz mađarskog jezika i književnosti polagala su dva učenika, dok su dvadeset četiri maturanta iz tog predmeta polagala srednji ispit. Srednji maturski ispit iz povijesti na hrvatskom jeziku polagalo je dvadeset šest učenika. Isto tako, svih dvadeset šest maturanata polagalo je srednji ispit iz matematike. Srednji ispit iz narodopisa na hrvatskom jeziku polagalo je petnaest učenika.

Tjelesni odgoj kao izborni maturski predmet polagala su tri učenika, i to na hrvatskom jeziku. Iz engleskog jezika srednji stupanj polagao je jedan učenik, dok je devet učenika već prošle godine steklo jezični ispit položivši maturski ispit srednjeg stupnja. Višu maturu iz kemije polagao je jedan učenik na mađarskom jeziku. Maturski ispit srednjeg stupnja polagao je jedan učenik, također na mađarskom jeziku.

Maturske svjedodžbe i priznanja maturantima je uručila predsjednica maturske komisije srednjeg stupnja dr. Timea Bockovac. Ona je za naš tjednik izjavila: „Dvorazinska matura za svog postojanja nikad nije ograničena na pismeni dio, kao što se dogodilo ove godine zbog pandemije koronavirusa. Ipak, imali smo nekoliko usmenih maturskih ispita, i to zbog rezultata pismene mature na srednjem stupnju. Kod viših ispita nije postojala mogućnost popravka putem usmenog ispita, a na srednjem stupnju usmeni ispit se mogao polagati ako nisu zadovoljeni minimalni zahtjevi. Tu je i matematika, kod koje su se neuspjeli pismeni ispiti mogli popravljati usmeno. Svi učenici udovoljli su zahtjevima pismene mature srednjeg stupnja, dok to nekim učenicima na višem stupnju nije uspjelo. Naime, 26 učenika pristupilo je višem maturskom ispitu iz hrvatskog jezika, 14 ih je zadovoljilo zahtjeve pismene mature i višeg jezičnog ispita C1, dok su ostali, osim dva učenika postigli srednji stupanj i jezični ispit B2.“

Ravnatelj Gábor Győrvári maturantima se obratio ovim riječima: „Bit će teško zaboraviti ovo razdoblje, izvanredno stanje i učenje na daljinu, te ovogodišnju takozvanu „krnju maturu“, bez cjelovitog ispitivanja. Možda će neki omalovažavati vaše rezultate, ali na to nipošto nemaju prava. Sve što ste postigli vaš je uspjeh, vaši profesori pokušali su pružiti podršku, no znamo da to nije isto, kao kad se posljednja dva mjeseca posvete sažimanju gradiva i usredotočenim pripravama za ispite. Oni koji su dali sve od sebe, postigli su zavidne rezultate: činjenica je da ste na određeni način svi dokazali zrelost, čak i u ovoj neugodnoj situaciji“.

Ravnatelj se osvrnuo i na posebnost maturskih svjedodžbi, o kojima je rekao: „Zašto su posebne? Svakako stoga, što su dvojezične, jednako priznate u Mađarskoj i Hrvatskoj. S druge strane, posebnost svjedodžbama dajete Vi, dragi maturanti, zajedno s vašim roditeljima: Vi ste uložili silan trud u dvojezično školovanje u Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krleže.“

Ravnatelj je u nastavku svečanosti zajedno s predsjednicom maturske komisije svim maturantima uručio maturske svjedodžbe, a najboljima i pohvale. Tako je pohvalu za rezultat postignut na maturskom ispitu iz engleskog jezika dobila Apolka Bodó, Sarolta Acsai, Dusán Csátity i Valér Szeverinácz dobili su pohvalu za rezultate iz tjelesnog odgoja, dok je Krisztini Fekete dodijeljena pohvala za rezultat postignut na maturskom ispitu iz povijesti.

bpb/k.g.

Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom Santovo

Održana oproštajna svečanost osmaša

Nakon završetka školske godine u santovačkom Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu u petak, 12. lipnja održana je oproštajna svečanost osmaša. Radi se o ustanovi koju je pod svoje upravljanje Hrvatska državna samouprava preuzela još 2000., kao prvu od svih narodnosnih ustanova u Mađarskoj. Slično našim ostalim ustanovama, svečanost je održana bez mlađih učenika, nedostajali su čak i učenici sedmog razreda, a nije bilo niti članova obitelji, rodbine i prijatelja: opraštanje je upriličeno u skromnim okvirima, u krugu osmaša, razrednice, ravnatelja, nastavnika i tek nekoliko roditelja.

Prigodne riječi osmašima uputio je ravnatelj Joso Šibalin

Budući da je izostala tradicionalna velika školska oproštajna svečanost, osmaši su se u okviru razredne svečanosti prvo oprostili od razrednice Eve Gorjanac, koja im je za oproštaj pripremila retrospektivnu projekciju o najljepšim trenucima iz školskog života, nakon čega su im podijeljene završne svjedodžbe o postignutom uspjehu. Prigodnim riječima na hrvatskom jeziku obratio im se i ravnatelj Joso Šibalin, poželjevši im uz čestitke za završenu osnovnu školu uspješan nastavak školovanja. Ravnatelj je naglasio da će učenike i dalje dočekati otvorena vrata, te uvijek mogu računati na pomoć. Zatim su najuspješnijim osmašima dodijeljena priznanja za istaknuti rad, najbolje rezultate u učenju, sportu i raznim natjecanjima iz nastavnih predmeta, koje je uručio ravnatelj Joso Šibalin. Kako je uz ostalo istaknuto, u osmom razredu bilo je troje odličnih učenika. Nagradu za najbolju učenicu školske godine primila je Angelika Kiefer, ujedno i najbolja sportašica škole. Naslov najbolji sportaš škole primio je Konrád Somodi. Nakon razredne svečanosti, uz posljednje školsko zvono osmaši su se uputili na dvorište gdje je svečanost nastavljena u krugu nastavničkog zbora. Ovaj put učenici i nastavnici zamijenili su uloge: osmaši su u ulozi nastavnika u okviru domišljate, šaljive igre ispitivali i ocjenjivali svoje učenike-nastavnike, podsjetivši se tako lijepih trenutaka i zgoda iz osmogodišnjeg školskog života. Uslijedilo je privezivanje vrpce osmaša, kao još jednog naraštaja, na školsku zastavu. Podsjetimo da se od santovačke škole ove godine oprostilo četrnaest osmaša, od kojih će tri učenice, jedna u nultom, a dvije u 9. razredu svoje školovanje nastaviti u Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krleže u Pečuhu.

Stipan Balatinac

Podijeljene su i svjedodžbe

Opraštanje „Krležinih“ maturanata

Dvadeset šest učenika 12. razreda Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže, od kojih su neki ustanovu pohađali od prvog razreda osnovne škole ili čak od vrtića. Učenici su u prvi gimnazijski razred došli iz drugih škola, „Krležine“ osnovne škole ili su prvi razred gimnazije upisali nakon pripremnog nultog razreda, pri čemu su ih vodili jedan razrednik i dvije razrednice: u pripremnom razredu Zoltán Gátai, u prvom razredu Rebeka Hajós, a od drugog do četvrtog razreda Rita Magyar. Dio učenika petogodišnje ili četverogodišnje srednjoškolsko razdoblje proveo je u učeničkom domu, pod paskom brojnih odgajatelja, koji su su ih pratili kroz protekle godine. Maturanti su se 15. lipnja od djelatnika škole i uže rodbine oprostili prigodnim programom, u zatvorenom krugu, kada su istovremeno održane dvije svečanosti: pored oproštaja podijeljene su i maturske svjedodžbe.

Nakon posljednjeg sata razrednika u srednjoj školi i uspješno položenih maturskih ispita, naraštaj 2015./2016.-2020. dobio je od razrednice konačne upute prilikom zajedničkog razmatranja programa predstojećeg opraštanja. Učenici su potom krenuli dugim školskim hodnicima i dvorištem, i to bez špalira učenika nižih gimnazijskih razreda, koji bi u neka druga vremena bez koronavirusa bio sastavni dio opraštanja. U auli ih je dočekalo svečano ozračje, s roditeljima, najbližom rodbinom i nastavnicima. Iz prekrasnih buketa mirisalo je lipanjsko cvijeće.

Sve je počelo s pjesmom Esada Merulića Zale „Godine“, u izvedbi učenika i gitarističku pratnju Illésa Sztipanova, a nastavilo se oproštajnom video porukom koju su uputili učenici 11. razreda, zajedno s razrednicom Ágnes Siklósi. Potom su uslijedili govori učenika 12. razreda na mađarskom (Laura Fekete) i hrvatskom jeziku (Krisztina Fekete).

Učenice su u rekle sljedeće: „Zahvalni smo za sve ovdje provedene godine, za zalaganje svih nastavnika, odanost razrednice i znanje koje smo dobili. Naš razred, na poseban način, svojim može smatrati dvije razrednice. Imali smo ih kao dvije sigurne točke: one su nas čuvale, slušale i davale savjete, podržavajući nas kroz gimnazijske dane. Naravno, naši odnosi nisu bili uvijek sjajni i mirni, ali smo zbog zajedničkog cilja prelazili preko svih sitnica. Iz tog razloga jako smo zahvalni profesoricama Riti i Rebeki. Ne u posljednjem redu, u ime nultog razreda zahvaljujemo se profesoru Gátaiju, od kojeg smo naučili osnove hrvatskog jezika. S divljenjem gledamo na naše nastavnike, jer su u tom posljednjem razdoblju našeg srednjoškolskog obrazovanja, usprkos našoj pretjeranoj raznolikosti uspješno savladali izazove ovog kriznog vremena i uspjeli sačuvati živce. Ne možemo zaboraviti ni ostale djelatnike ove ustanove, jer je ona zahvaljujući njihovom zalaganju postala naš drugi dom.

Ipak, najviše smo zahvalni našim roditeljima, koji su nas s najiskrenijom odanošću usmjeravali i odgajali na putu prema cilju.

Osobine našeg razreda mogla bih sažeti s dvije riječi: kaotičnost i sloga. Kažu da genij vidi i kroz najveći nered, što vrijedi i za školski život naše male zajednice. Jer, „red“ koji je vladao u razredu nikad nismo promatrali onako, kako su to činili nastavnici“.

Nakon govora uslijedila je pjesma Enesa Kiševića „Oporuka“ u interpretaciji Emme Poleto, a potom govor ravnatelja.

U svom obraćanju maturantima i njihovim roditeljima ravnatelj škole Gábor Győrvári među ostalim je rekao:

„Danas svakako moramo govoriti o osjećaju radosti. To vam govorim nakon što su nam se sredinom ožujka urušili svi planovi, kada je bila upitna čak i matura, ne samo opraštanje. Dakle, radosni smo: današnjim smo danom završili digitalnu nastavu te obavili sve aktivnosti u vezi posebne mature za vrijeme pandemije, a popuštanje mjera omogućilo nam je održavanje svojevrsnog opraštanja, u sklopu kojeg smo podijelili i maturske svjedodžbe.“

Potom je ravnatelj nagradio one učenike 12. razreda, koji su svojim iznimnim zalaganjem postigli pohvalne rezultate u području učenja, sporta i kulture.

Pohvalu za dobre rezultate u učenju i sportu dobila je Sarolta Acsai, pohvalu za dobro učenje i titulu „Najučenice” učeničkog doma zaslužila je Anna Éva Deák, pohvalu za dobre rezultate u učenju i zalaganje u području kulture (rad u zboru) dobile su Krisztina Fekete i Regina Várnai, pohvalu za zalaganje u području kulture, rad na formiranju razredne zajednice i provedbu zajedničkih programa dobila je Laura Fekete. Pohvalu za rad u razrednoj zajednici, ukrašavanje razreda i priređivanje sajmova dobili su Lolita Jovanović i Máté Széplaki, pohvalu za marljivo učenje i korepeticiju razrednih kolega iz matematike dobili su Richárd K. Kamarics i Dávid Strazsanácz, pohvalu za marljivo učenje i dobre rezultate dobio je Márk Ronta, pohvalu za uspjeh u košarkaškoj momčadi škole i rezultate postignute na učeničkoj olimpijadi dobio je Valér Szeverinácz, pohvalu za zalaganje u području kulture i rad u školskom orkestru dobio je Illés Sztipanov, dok je pohvalu za zalaganje u području kulture i rad u školskom orkestru te dobre rezultate dobio Márk Turcsányi.

„Krležinu nagradu“ za 12 godina školovanja u Hrvatskoj osnovnoj školi i gimnaziji Miroslava Krleže s vrlo dobrim uspjesima dobila je Emma Poletto.

Uslijedila je zahvala učenika roditeljima i nastavnicima. Uz pjesmu Gorana Karana „Putujem“ i zvuke gitare Illésa Sztipanova zasuzile su nam se oči gledajući mladost kako odlazi svojim putem, udaljavajući se polako ali sigurno od majčinskog krila.

Branka Pavić Blažetin

Stota obljetnica Trianonskoga ugovora i Dan nacionalnoga zajedničtva

Spomin-svetačnosti od Bizonje do Petrovoga Sela

Mnogim u našem orsagu morebit i stranjsko zvuči, znamda bi moglo biti i vječno odsudjeno na mučanje, kako i na koji način su se Gradišćanski Hrvati spomenuli na svoj dio turobne povijesti, 4. junija, na danu stote obljetnice potpisanja Trianonskoga mirovnoga ugovora i na Danu nacionalnoga zajedničtva. Jer mnogim je i za stovimi ljeti manje poznato da je ta dekret ov narod rascipao u tri države, a u Pinčenoj dolini je Nardu, Dolnji i Gornji Četar, Ugarski i Nimški Keresteš, Hrvatske Šice, Pornovu i Petrovo Selo, kot polag Kisega dodatno još i Plajgor, s potezom pera odredio k Austriji. Šopron, Civitas Fidelissima s okolnimi seli glasovao je na referendumu za ostanak u Ugarskoj, a vjerna naselja/Communitas Fidelissima većmisečnom borbom su izvojevala da 1923. ljeta, ponovo se vraćaju u krilo Ugarske.

U Hrvatski Šica...

Na stotoj obljetnici Trianonskoga mirovnoga pakta, od Petrovoga Sela do Narde, u pol petoj su se u svi naši seli zajafkali zvoni, a glas orkanskoga vjetra su htile nadmašiti ugarska i erdeljska himna na svetačnosti. Parlamentarni zastupnik i potpredsjednik Parlamenta u Ugarskoj, dr. Csaba Hende tom prilikom je posjetio najvjernija sela, od Pornove do Narde. U pol šestoj u nimškom selu, Pornovi je započeto toga dana pogranično putovanje dr. Csabe Hendea ki je sa svojom pratnjom nazočio i na spomin-svečevanju Hrvatskih Šic, Gornjega Četara, Keresteša, Narde i zadnja je štacija bila Buča. U Hrvatski Šica kraj ceste najnovije trikolorni (ugarski i hrvatski) kameni za kitic peljaju k crikvi sv. Ane. Polag nje su se pripravljali stanovniki sela i Jačkarni zbor Slavuj s dicom skupa za kulturni program. Za himnami i domoljubnimi recitacijami časni gost je ovako govorio o vjernosti naših praocev: „Današnji dan je i dan tuge i žalosti širom ovoga Karpatskoga kraja. Jako

Foto: Monika Taschner-Egrešić

U Koljnofu...

Trenutak za pjesmu

Lipu domovinu... (1920.)

Lipu domovinu su imali Vugri,
Ku su neg ljubili domorodni sini.
Razdrapat ju kanu, oh, velika tuga!
Vo neka dopustit ugerska Patrona!

Zelene travice, čerljene rožice,
Plač'te se vi s nami, ronte gorke suze!
Ar ko sinki zgubu svoju dobru mater,
Veseliti će se hudobni neprejetelj.

Ivan Nemeth

U Gornjem Četaru...

kom Matijom Firtlom i načelnikom Franjom Grubićem je položen vijenac pri Spomeniku glasovanja 1921. ljeta, a potom su se pomolili i sviće nažgali i kod spomin-ploče bojnih junakov. Šopronsko društvo čuvarov husarskih tradicij je te dane spektakularnim marširanjem na konju napravilo sto kilometarov, tako je uspješno zašlo na spominjanje u Umok, Vedešin i Koljnof. U Kemlji, pri organizaciji Prijateljskoga kruga Trianon s pjesmom, mužikom, svečanim govorom i uvečer s čuvarskim ognjem su zabilježili stoti jubilej mirovnoga pakta. U najsjevernijem selu Gradišća, Bizonji, pri maši i pri posebnom kulturnom programu su najprzvani

FOTO: ELVIRA VERHAŠ

Agneš Antal, dr. Csaba Hende i Kristina Glavanić pred spomenikom

FOTO: ELVIRA VERHAŠ

U Nardi...

malo ima takovih mjest, kot Hrvatske Šice, kade danas moremo svečevati i ponos i sriću, kad ono što je bilo nemoguće 4. junija 1920. ljeta, za par ljet je ipak postala stvarnost. Tadašnji izvori pišu od toga kot o svojevrsnom čudu, kad u seli Pinčene doline i dodatno još u Plajgoru, u većini su živili Hrvati i Nimci, a ovde u Hrvatski Šica stanovničtvo Hrvatov, u ono vrime, bilo je 87%. Zato su čudami i s čudjenjem pitali, zašto vi kanite na toliko Ugri biti, kad gor niste Ugri. Na što su ovde živeći ljudi odgovorili da praoci su bižali od Turkov i oni su ovde dom, sigurnost i mir našli, kako i novu Domovinu", je uz ostalo rekao parlamentarni zastupnik na čiju inicijativu je 2014. ljeta i zakonom Ugarskoga parlamenta dodiljena časna titula „Communitas Fidelissima" vjernim selam. Ovput je položen vijenac još pri Spomeniku palih junakov u Prvom i Drugom svitskom boju. Šičani su još malo ostali skupa, iako nažganje taborskoga ognja zavolj vjetra morali su odgoditi. U Gornjem Četaru, na pragu sela je suprot nezgodnoga vrimena mnoštvo ljudi dočekalo dvojezični program mališanov iz čuvarnice, jačkarni blok zbora Rozmarin ter spomin-govor dr. Csabe Hendea. Kako nam je rekla načelnica sela Katica Konczer, ovput su ishasnovali priliku i prikdali su i biciklističko odmorišće. Ujedno je ovo i zabavno-športski park kojega je blagoslovio duhovnik Richárd Inzsöl. Narda se je takaj spomenula na stoljetnu nepravičnost. Skromno, ali s tim ganutljivije je bilo spomin-svečevanje uz ruže, himnu i ugarsku zastavu pri Spomeniku priključenja. Petrovišćani su bili skupa-spravni oko ognja na obali Pinke. U Koljnofu s parlamentarnim zastupnikom Attilom Barczom, bivšim parlamentarnim zastupnikom Matijom Firtlom i načelnikom Franjom Grubićem je položen vijenac pri Spomeniku glasovanja 1921. ljeta, a potom su se pomolili i sviće nažgali i kod spomin-ploče bojnih junakov. Šopronsko društvo čuvarov husarskih tradicij je te dane spektakularnim marširanjem na konju napravilo sto kilometarov, tako je uspješno zašlo na spominjanje u Umok, Vedešin i Koljnof. U Kemlji, pri organizaciji Prijateljskoga kruga Trianon s pjesmom, mužikom, svečanim govorom i uvečer s čuvarskim ognjem su zabilježili stoti jubilej mirovnoga pakta. U najsjevernijem selu Gradišća, Bizonji, pri maši i pri posebnom kulturnom programu su najprzvani spominki na praoce ter su i onde položeni vijenci pri spomeniku herojev ki su žitak dali za ovu domovinu.

Tiho

Bogatstvo...

FOTO: MONIKA TASCHNER-EGRESIĆ

Čuvari husarskih tradicij u Koljnofu

Opraštanje maturanata HOŠIG-a

U auli budimpeštanskog Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đačkog doma 12. lipnja 2020. priređena je skromna oproštajna svečanost maturanata. Od ustanove se oprostio naraštaj 2015./16.-2020., Margarita Azizyan, Dominika Debreczeni, Ákos Füri, Eliza Gárdos, Szabolcs Kiss, Enikő Kónya, Maksim Kozhuharov, Matija Pavlinek, Márk Rhorer, Danica Romac, Martin Vérti-Solga, Paulina Szentmiklóssy i Tena Šindik. Nažalost, Máté Aranyi i Nikola Micev nisu mogli sudjelovati zbog spriječenosti.

Enikő Kónya i Maksim Kozhuharov vezuju vrpcu na školsku zastavu

Prema staroj školskoj tradiciji ustanova se od svojih vršnjaka opraštaju s mislima istaknutih osoba. Ovaj put u prigodno okićenoj auli maturante i njihove nastavnike dočekao je citat nekadašnje prve dame SAD-a Eleanor Roosevelt: „Moraš napraviti baš ono što misliš da ne možeš". Oproštajni govor u ime ustanove održala je ravnateljica Ana Gojtan, koja je životni događaj opraštanja usporedila s putem, sastavnim simbolom našeg života te svijeta legendi i bajki. Pridodala je kako prema nekim vjerovanjima Mliječna staza predstavlja put duše koji povezuje nebo i zemlju, a velike religije smatraju da put vodi ka prosvjetljenju. „Krivudav je put čovjeka podležnog grijehu, a ravan put izabranika. Put prvobitno simbolizira sam život. Jednog dana ćete doznati da putovi imaju svoj smisao, svoj cilj i vode nekamo, no to ćete spoznati tek u posljednji tren, neposredno prije samog cilja", poručila je maturantima ravnateljica Gojtan. Naglasila je da u većinskom društvu manjinski bitak predstavlja poslanje. Škola kao odgojno-obrazovna ustanova pruža znanje, a kao zajednica maturantima ostavlja ovo poslanje, koje valja ponosno prihvatiti. Ovaj naraštaj ima darovite kazivače stihova, istaknute, međunarodno priznate sportaše, vrsne likovne umjetnike, istraživače i ne u posljednjem redu marljive i dobre mlade ljude. Ravnateljstvo škole, kako slavljenici ne bi bili potpuno lišeni svečanog ozračja, pripremilo je kratak prikaz fotografija o maturantima, prisjetivši se važnih životnih trenutaka, sportskih slavlja, nastupa i maturalnog putovanja.

Tena Šindik i Danica Romac

Oproštajni govor maturanata na mađarskom jeziku pročitala je Danica Romac, a oproštaj na hrvatskom Tena Šindik. Opraštajući se od svojih nastavnika i škole maturantice su zaključile kako nije riječ o uobičajenom oproštajnom govoru, obilježenom uzbuđenim iščekivanjem državne mature, velike zadaće koja je zapravo već iza njih. „Našli smo se u nepoznatoj situaciji, u potpunoj neizvjesnosti, gdje je zapravo najteži zadatak ostati čovjekom. Ova tri mjeseca naučila su nas mnogim stvarima. Naučili smo da ne smijemo sve smatrati sigurnim, jer sve što je sigurno danas, ne mora biti i sutra. Svijet oko nas potpuno se izmijenio, svi smo se trebali prilagoditi, koliko god je bilo moguće. Pripreme za maturu morali smo u cijelosti uzeti u svoje ruke i sami odlučivati o vremenu posvećenom pojedinim predmetima", prisjetile su se maturantice. Naglasile su da se nadaju, razred je ostavio traga, a sad odlaze u jedan za njih nepoznat svijet, što iščekuju pomalo sa strahom, ali i uzbuđenjem. Godine provedene u HOŠIG-u pratit će ih kroz život i nikad neće zaboraviti sve što su ovdje dobili. Nakon toga Enikő Kónya vezala je vrpcu generacije na školsku zastavu.

Zbogom školo!

U sklopu svečanosti dodijeljene su pohvalnice i knjige na poklon: pohvalu nastavničkog vijeća za odličan uspjeh u učenju, primjerno vladanje i marljivost dobila je Enikő Kónya, pohvala nastavničkog vijeća za izuzetan doprinos u području kulture dodijeljena je Danici Romac, dok je pohvalu nastavničkog vijeća za istaknute rezultate u učenju, primjerno vladanje i marljivost te doprinos u području kulture dobila Tena Šindik. One su ujedno i dobitnice naslova „Doživotni član budimpeštanske Hrvatske škole". Nakon svečanosti izrezana je torta, poklon 11. razreda maturantima.

Kristina Goher

Nedilja Presvetoga Trojstva kod Peruške Marije

Zlatomašni blagoslov na hodočasnike, lovce i lugare

Prvi junijski tajedan smo dobili veliku dozu vjetra i godine ovde u Gradišću, ali 37. shodišće lovcev i lugarov i ovput je pozvalo morebit i već ljudi, nek dovidob u židansku lozu. Naime, ovo je bilo prvo veće spravišće u cijeloj okolici za pandemijom. U nedilju Presvetoga Trojstva još pred mašom u lugu se strefimo s hodočasniki sv. Kvirina ki su se subotu k noći ganuli iz Šoprona pišice ali na biciklinu u Sambotel, kade se svenek prve nedilje spominjaju na prvoga mučenika Panonije, sisačkoga biškupa sv. Kvirina.

Pri kapeli sv. Hubertusa i hodočasnom mjestu Peruške Marije jednostavno nije moguće ne upametzeti monument kojega je dao postaviti Štefan Dumović, židanski farnik za svoj pedesetljetni duhovnički jubilej. Lovačke trube, po običaju, zlamenuju početak trojezičnoga mašnoga slavlja, a med relikvijami lovcev i lugarov i zelenih uniformov utišu se i pogledi. Pozdravne riči židanskoga zlatomašnika Štefana Dumovića ptičinja jačka krasi. Na 37. hodočašću lovcev i lugarov i povijest je nazočna prik njih. Ki su najjači aktivist društvenoga žitka u cijeloj krajini ki ljetos svečuju 50. jubilej u službi naroda i „u jarmu Božjem". Za to im je

Jagarski muzički uvod u mašu

László Majthényi je uručio zlatomašniku spomin-medaliju Željeznožupanijske skupšćine

toga dana došao čestitati i subrat dr. Anton Kolić, farnik u mirovini ki je svoju zlatu mašu uprav lani proslavio na Undi. „Ovo je svetačni dan, dan neba i zemlje, dan Peruške Marije i tvoj dan koji si si izabrao. Ti si djelao pošteno, pametno i pravedno, Bogu na diku i Blaženoj Divici Mariji. Mi danas moramo hvalu dati i Gospodinu Bogu za Te, da Te imamo, a i hvalu dati roditeljem, ki su Te darovali za crikvu, za narod. Željimo Ti mir i dobro i Božji blagoslov, kad Te naš narod potribuje" je uz ostalo rekao farnik Kolić ter se je obrnuo i čuvarom prirode: „Vi šumari i lovci ste pomoćniki Božji. Vi nam čuvate lipu okolicu i prirodu, prosimo vas da je čuvajte i dalje i za naše životinje i za život naš, aš ako je loza zdrava, zdravi su i lozari, a tako i ljudi!" Slavljenik Štefan Dumović se je osvrnuo na hištoriju hodočasnoga mjesta, koje je po molbi vjernikov 1983. ljeta dostalo dopušćenje za održavanje svetih mašov. Sad jur svako ljeto pet hodočasnih grup organizirano pošće Perušku Mariju, a za muzičko oblikovanje svenek su zaduženi Jačkarni zbor Kőszegfalve i Jačkarni zbor Peruške Marije iz Hrvatskoga Židana. Na kraju mašnoga slavlja uz načelnika Hrvatskoga Židana Štefana Krizmanića i predstavnik lovcev Lajos Király je čestitao jubilaru, a predsjednik Željeznožupanijske skupšćine László Majthényi za presenećenje je uručio zlatomašniku i spomin-medaliju Željeznožupanijske skupšćine za zvanaredno vridnu duhovničku službu. Potom su još blagoslovljena vozila, podiljen je zlatomašni blagoslov na hodočasnike, a pri spomin-drivu su položeni i vijenci ter molitvom su spomenuti pokojni lovci, pajtaši. Izvan službenoga programa zlatomašnik je na ovom prekrasnom mjestu pokrstio i drugo dite Andreje i Petra Keresteša, maloga Akoša.

Od 1983. ljeta se služu maše pri Peruškoj Mariji

Tiho

Tijelovo i Presveti oltarski sakrament

Jedna od najljepših uspomena mog djetinjstva je procesija povodom blagdana Tijelova, Presvetog Tijela i Krvi Kristove. U ruci sam držala košaricu od pruća, punu latica mirisnog cvijeća, do oltara se prostirao mirisni tepih. Vjernici su u sjenice utkali svu svoju ljubav, jer na blagdan Tijelova obnavljamo i potvrđujemo svoju vjeru u Sina Božjega koji je došao i dolazi među nas radi našeg spasenja. Hrvatski vjernici i danas kite sjenice, od Unde preko Santova do Martinaca. I ne znam koja je ljepša. Lijepa je i ova, koju nam je s martinačke tijelovske procesije poslala

Emma Solga Cserdi. Tijelovska procesija održana je unatoč korona-krizi, okupivši lijep broj djece, među kojima i najmlađe s košaricom u ruci, te starije sa štapovima. Slavlje je predvodio župnik Ilija Ćuzdi, kojem je pomagala kantorica Ančika Gujaš. Tijelovo je svetkovina koja mirisom i ljepotom vuče vjernike u svoje krilo, častećи Tijelo i Krv Isusovu. Blagdan Tijelova slavi se na deveti četvrtak nakon Uskrsa, a njime Katolička Crkva slavi

ustanovljenje euharistije na Veliki četvrtak, naglašavajući vjersku istinu da je Isus pravi Bog, ali i pravi čovjek. Na Tijelovo se održavaju procesije oko crkve ili kroz središta gradova. U procesiji svećenik u pokaznici nosi posvećenu hostiju, dok puk pjeva, moli i nosi cvijeće.

B.P.P.

Lukoviški piknik

Hrvatska samouprava Lukovišća pod vodstvom predsjednice Ruže Bunjevac 6. lipnja priredila je okupljanje za sve zainteresirane stanovnike i goste. Nakon popuštanja mjera uvedenih zbog pandemije koronavirusa, koja je usporila ljudske živote i aktivnosti, poglavito starijih osoba, ali i mlađih, koji su kako drugdje tako i u Lukovišću izbjegavali društvene kontakte i držali socijalnu distancu, organizatori su smatrali da je sazrelo vrijeme za ponovno okupljanje zajednice. I nisu se prevarili: pozivu se odazvalo pedesetak Lukovišćana svih uzrasta, od dvije do osamdeset tri godine. Okupljanje je održano kod Zavičajne kuće, u poslijepodnevnim satima. Točno u 16 sati oni koji su željeli sudjelovati krenuli su na zajedničko trčanje do Novoga Sela i natrag. Po povratku čekala ih je okrepa, organizatori su sve sudionike, pa i one koji nisu trčali častili kolačima i pićem. Nije izostala ni glazba, uz druženje i pečenje slanine. Bilo je lijepo, veselo i razdragano, sudionicima je pogodovao i prekrasan proljetni dan, pa se s plesom i pjesmom druženje nastavilo do kasnih večernjih sati.

Branka P. B.

Tulipani

Primila sam poziv na program malih „Tulipana“, koji od jeseni upisuju prvi razred osnovne škole. „Tulipani“ su jedna od četiri odgojne skupine Hrvatskog vrtića Školskog centra Miroslava Krleže. Tu su još i „Leptiri“, „Bubamare“ i „Visibabe“, ukupno 106 mališana (što je maksimalan broj) u ovoj odgojnoj godini.

Odgojna skupina „Tulipani“ sastoji se od dvadeset šest mališana različitih uzrasta: starija skupina broji trinaest, srednju skupinu čini šest, a malu skupinu sedam mališana. Ako su školska opraštanja dirljiva, ona u vrtiću, kad se s prigodnim programom opraštaju djeca koja od jeseni stupaju u prvi razred posebno su ganutljiva. Nakon opraštanja „Leptira“ i ovo „Tulipana“ bilo je srceparajuće. Djeca su pokazala znanje i umijeće koje su u četiri godine boravka u vrtiću usvojila od odgajateljica Katalin Divjak i Anke Polić Bunjevac te dadilje Judit Ronte. Kod „Leptira“ sam bila u petak, kod „Tulipana“ u utorak. U petak sam došla malo ranije i na dvorištu se zapričala s djecom iz skupine „Tulipani“, kako bi me u utorak ti isti mališani dočekali raširenih ruku. Prekrasan doživljaj. Svi mi, roditelji, djeca i odgajateljice uživali smo u programu. Djeca su pjevala, plesala i kazivala stihove na hrvatskom jeziku, a roditelji snimali oproštajni video za tetice. Nisu izostali ni pokloni za djecu, pune vrećice iznenađenja i poklon-fotografije za životnu uspomenu.

Iz skupine „Tulipani“ trinaest mališana u jesen započinje osnovnoškolsko obrazovanje, a dvanaestero ih se upisalo u prvi razred Osnovne škole Miroslava Krleže. Ostaju na istom mjestu, u istoj odgojno-obrazovnoj instituciji. Ravnateljica vrtića Anka Polić Bunjevac rekla nam je kako djeca od ove godine moraju u školu sa šest godina, dok u vrtićkom odgoju iznimno mogu ostati do sedme godine, ukoliko je to potkrijepljeno stručnim mišljenjem. U četiri skupine, od djece školske dobi još jednu godinu u vrtiću ostaje tek njih troje. Dvadeset i petero djece upisat će prvi razred hrvatske škole, a ostali, njih desetak, odlaze u druge pečuške ustanove.

B.P.P.

Posveta zdenca

Nakon popuštanja mjera i suzbijanja zaraze 10. lipnja održana je prethodno otkazana svečana primopredaja i posveta rekonstruiranog zdenca na području nekadašnje utvrde Novi Zrin.

Polaganje vijenaca na spomenik Novom Zrinu

kon čega je posvećen rekonstruirani zdenac. Svečanost su svojim sudjelovanjem uveličali članovi povijesne postrojbe Udruge „Zrinskih kadeta" iz Kerestura. Zbog važećih mjera za suzbijanje zaraze koronavirusa predstavnici naselja iz Republike Hrvatske – u kojima se također čuva spomen na Nikolu Zrinskog i njegovu utvrdu – nisu mogli nazočiti priredbi, no krajem ljeta trebali bi se održati Kulturo-

„Zrinski kadeti" u društvu zamjenika ministra obrane Szilárda Németha i drugih dužnosnika ispred rekonstruiranog zdenca

Zdenac je rekonstruiran u povodu 400. obljetnice rođenja Nikole VII. Zrinskog, koji je 1661. godine radi obrane od turskih napada dao podignuti utvrdu na tromeđi Belezne, Tiloša i Kerestura. László Vándor, umirovljeni ravnatelj Muzeja Zalske županije u svom prigodnom govoru osvrnuo se na povijest utvrde i rezultate arheoloških istraživanja prilikom otkrivanja zdenca. Visoki dužnosnici, parlamentarni državni tajnik i zamjenik ministra obrane Szilárd Németh, državni tajnik Ministarstva inovacije i tehnologije Péter Cseresnyés, parlamentarni zastupnik Šomođske županije László Szászfalvi, brigadni general Mađarske vojske dr. Gábor Böröndi, general bojnik Nacionalnog sveučilišta javne službe prof. dr. József Padányi, predstavnici muzeja Šomođske i Zalske županije te načelnici Belezne, Kerestura, Tiloša i Velike Kaniže položili su vijence na spomenik Novom Zrinu, naloški susreti u Belezni, pa će u povodu obljetnice i oni moći odati počast zajedničkom velikanu.

beta

Direktor Tibor Radić optimističan: „Mislim da ćemo uspjeti ostvariti sedamdeset posto lanjskih noćenja“

Sredinom lipnja u Hrvatskoj boravilo je oko 100 tisuća turista, ponajviše iz Njemačke, Slovenije, Austrije i Češke. Najviše posjetitelja bilježe Rovinj, Vir, Mali Lošinj, Medulin i Umag. Hoteli se otvaraju i diljem srednje Dalmacije, a najavljene su i prve veće grupe gostiju. Pansion „Zavičaj“ u Vlašićima otvoren je od svibnja i očekuje goste.

Kako spasiti turizam, najjači pokretač ostalih gospodarskih grana? S tim pitanjem svakodnevno se susrećemo na medijskim platformama. Pojedine države, pa tako i Hrvatska, domaće i strane turiste pokušavaju pridobiti poticanjem potrošnje i povoljnim ponudama u ugostiteljstvu i turizmu. Pansion „Zavičaj“ također se oglasio s povoljnim ponudama, nudeći cijene od 27 do 30 eura po noćenju i sobi u terminima između 12.-21. te 21.-26. lipnja. Mjesec svibanj protekao je u pripremama za ovogodišnju sezonu i prilagodbi prostorija strogim turističkim i ugostiteljskim propisima. Tako su na ulazu u objekt i u toaletima postavljena dezinfekcijska sredstva, osiguran je razmak između stolova, nije dozvoljeno sjedenje i konzumacija za šankom, a umjesto švedskog stola i samoposluživanja napravljena je pregrada iza koje poslužuje osoblje. Rezervacije su iz prve polovice lipnja premještene na drugu i početak srpnja. „Optimističan sam, mislim da ćemo uspjeti ostvariti sedamdeset posto lanjskih noćenja“, izjavio je direktor „Zavičaja“ Tibor Radić, pridodavši kako će povećanju broja noćenja pridonijeti i otvaranje granice između Mađarske i Hrvatske te ukidanje dvotjedne karantene po povratku. Pansion „Zavičaj“ prema lanjskom poslovnom izvješću ostvario je 1 061 940,11 kuna prihoda od turističkih noćenja, dok su ukupni prihodi iznosili 2 278 469,24 kuna.

Hrvatska, u kojoj je broj novozaraženih u posljednje vrijeme gotovo sveden na ništicu, predstavlja izvrsnu destinaciju za godišnji odmor. Štoviše, kako nam je rekao direktor Radić, na otoku Pagu nije bilo zaraženih. Inače, kako navode i turističke brošure, pored svjetski poznatog paškog sira i čipke Pag je prepoznat i po soli, odnosno po prirodnoj pojavi posolice, kao otok „bijelog zlata“. Posolica nastaje utjecajem vjetra na more, to jest kad vjetar pri uzburkanom moru podiže kapljice morske vode i stvara „morski dim“. Pag je, dakle, idealna destinacija za pročišćavanje pluća.

U skladu s Vladinom uredbom o zabrani održavanja ljetnih kampova u inozemstvu u „Zavičaju“ neće biti uobičajenih kampova Hrvatske državne samouprave. Direktor Radić računa na goste iz Slovenije, Češke, Rumunjske i Mađarske, ali i na domaće turiste. „Veliki dio gostiju još uvijek čine Hrvati iz Mađarske, koji svakodnevno zovu i rezerviraju smještaj“, zadovoljno je izjavio Tibor Radić. Cijenik usluga dostupan je na portalu horvathotel.hu, dok smještaj možete rezervirati elektroničkom porukom koja se upućuje na adresu zavicaj.hotel.pag@gmail.com.

Kristina Goher

KOLJNOF; JURA

Jurski biškup dr. András Veres pred kratkim je desetnika i koljnofskoga farskoga administratora Antala Németha imenovao za kanonika šopronskoga sukaptola. Njevo upeljanje u kanoničtvo će se održati 27. junija, u subotu, u posebnoj liturgiji, početo od 17 uri, a jednu uru kasnije se začme sveta maša i prošecija s relikvijom sv. Ladislava.

UNDA; PLAJGOR

Duhovni otac, hodočasnik, utemeljitelj i darovatelj Muzeja sakralne umjetnosti Hrvatov u Ugarskoj, organizator i idejni otac hodočašćev k Peruškoj Mariji i osnivač spomen-parka svecev na istom mjestu, Štefan Dumović, rodjeni Prisičan, dugoljetni farnik Hrvatskoga Židana, Plajgora i Unde, svoju zlatu mašu svečuje na Undi 28. junija, u nedilju, u 10.30 uri u mjesnoj crikvi sv. Martina. Na istu svetačnost će moći dojti vjerniki i u Plajgoru, 5. julija, nedilju u 10. 30 uri, takaj u crikvi sv. Martina. U misecu augustušu će se pak slaviti 50. jubilej zaredjenja za duhovnika kod Peruške Marije u okviru shodišća za vojsku, oružanih snag, ognjobrancev i tradicionalnih društav, kot i u Hrvatskom Židanu ter u rodnom selu Prisiki. Po svetoj maši je na svakom mjestu predvidjeno i skupno druženje. Zlatomašnik ljetos, 24. septembra svečuje i svoj 80. rodjendan.

POZIVNICA

HRVATSKA DRŽAVNA SAMOUPRAVA

Vas poziva

da svojom nazočnošću uveličate svečano otvorenje obnovljene zgrade

KULTURNOG CENTRA BAČKIH HRVATA

14. srpnja 2020. godine s početkom u 11.00 sati

Adresa:
Baja, Táncsics Mihály utca 15.

Program priredbe:

– Svečano otvorenje nove zgrade
– Obilazak zgrade
– Domjenak

Projekt je ostvaren potporom Vlade Mađarske
A projekt megvalósulását támogatta

MEGVALÓSULT MAGYARORSZÁG KORMÁNYÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL 2020.

HRVATSKO SHODIŠĆE ČRNOJ MADONI

HORVÁT ZARÁNDOKLAT A FEKETE MADONNÁHOZ
KROATISCHE WALLFAHRT ZUR SCHWARZEN MADONNA

2020.07.05.

Koljnof | Kópháza | Kohlenhof

10.00
Svetačna sveta maša
Ünnepi szentmise | Feierliche heilige Messe

glavni celebrant | főcelebráns | Hauptzelebrant
Mogyorósi Márk Ányos O.S.B.
peljač Hrvatske sekcije Jurske biškupije
a Győri Egyházmegye Horvát Pasztorális Tanácsának vezetője
Leiter der kroatischen Sektion des Bistums Raab

Shodišće muzički oblikuje
Folklorna grupa Koljnof
A zarándoklat zenei közreműködője a
Kópházi Folklórcsoport
Musikalisch wird die Wallfahrt gestaltet durch die
Folkloregruppe Kohlenhof

Po svetoj maši agapa i skupno druženje.
A szentmise után szeretetvendégség és kötetlen együttlét.
Nach der heiligen Messe ist eine Agape.

Prosim nazočne držati se mjerov/odredbov pandemije.
A résztvevőket tisztelettel kérjük az érvényben lévő járványügyi rendelkezések betartására.
Wir bitten alle Anwesenden sich an die Maßnahmen der Pandemie zu halten.

Sve Vas srdačno pozivamo i očekujemo u koljnofsku hodočasnu crikvu!
Mindenkit szeretettel hívunk és várunk a kópházi kegytemplomba!
Wir laden alle herzlich in die Wallfahrtskirche von Kohlenhof ein!

GYŐRI EGYHÁZMEGYE • WWW.GYOR.EGYHAZMEGYE.HU
GYŐRI EGYHÁZMEGYE

CELJE/MARIAZELL

Kako je sve vjernike obavistila Biškupija Željezna i Hrvatski vikarijat prik svojega službenoga tajednika Glasnika, skupno hrvatsko shodišće u Celju još će se održati od 28. do 30. augustuša. Organizatori jur sad prosu i upozoravaju sve buduće diozimatelje da na 89. Hrvatskom vjerskom spravišću oprezno se drže valjajućih sigurnosnih mjer i disciplininim ponašanjem pazu na sebe i druge. Trodnevno shodišće kako je predvidjeno, odvijat će se po starom programu s nediljnom svetom mašom u celebriranju željezanskoga biškupa dr. Egidija Živkovića. Kip Putujuće Celjanske Marije ostaje još jedno ljeto u Celindofu.

KUP HRVATSKIH RIBIČA

Hrvatska samouprava Šomođske županije organizira natjecanje u ribolovu koje će se održati 27. lipnja 2020. godine s početkom u 6:00 sati. Mjesto natjecanja: Ribnjak: „Domološ" kod Sigeta. Domaćin priredbe je Ribolovna udruga „Domološ-Žibot".

KEMLJA

Kako nas je obavistio Csizmazia Roland, ravnatelj kemljanske škole, od 16. do 26. junija, svaki dan od 8 do 16 uri i u tom naselju se odvija ljetni tabor za učenike sa zanimljivimi programi. Organizatori tabora prvenstveno su probali staviti kemljanske specijalitete za dicu, dunajsku vožnju na šiftu, pecanje, športska naticanja. Nimška samouprava je pozvala diozimatelje tabora na prezentaciju harmonike, a Hrvatska samouprava na gostovanje u Hrvatski klub. Na nedavnom naticanju dobivene tambure su mogla upoznati dica i morebit su i volju dobila da se nauču igrati na nji. U dvotajednom taboru, kojega priredjuje škola s pomoću mjesne Nimške i Hrvatske samouprave (ke od septembra su i prikzele brigu nad odgojno-obrazovnom ustanovom) i civilnih organizacij, ove dane uživa trideset dice.

SENANDRIJA

Hrvatska samouprava Senandrije 27. lipnja slavi Ivandan. Program započinje u 17 sati svetom misom u župnoj crkvi Ivana Krstitelja. Nakon mise na trgu ispred crkve prisutne će pozdraviti gradonačelnik Zsolt Fülöp, gosti se pozivaju na skroman domjenak. U 21.30 nakon oglašavanja trube pali se tisuću svijeća na dijelu dunavske pješačke ceste od križa Kučera do luke Rév.

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Branka Pavić Blažetin, tel.: +36-30-3961852, e-mail: branka@croatica.hu, ZAMJENICA GLAVNE UREDNICE: Timea Horvat, e-mail: tiho@croatica.hu, NOVINARI: Stipan Balatinac, e-mail: balatinacz66@gmail.com, Bernadeta Blažetin, e-mail: beta@croatica.hu, Kristina Goher, e-mail: kristina.ghr@gmail.com, RAČUNALNI SLOG: Anna Kondor, tel.: 1/269-1974, e-mail: nusik.glasnik@gmail.com, LEKTOR: Ivan Tomek, e-mail: tomekivan@t-email.hu, ADRESA: 1093 Budapest, Lónyay u. 18/b. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.:1/269-1974, e-mail: glasnik@croatica.hu – ZA OSNIVAČA: Savez Hrvata u Mađarskoj. IZDAVAČ: Croatica Kft. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: **ERSTE Bank Hungary Zrt. 11600006-00000000-78637100,** uredništvo Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi 9000 Ft. Tjednik se financira iz državnog proračuna Mađarske. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Nonprofit Kft., 1093 Budapest, Lónyay u. 18/b.
HU ISSN 1222-1270